
Analiza ratei de ocupare a populației și a costului lunar al forței de muncă

Prof. univ. dr. Constantin ANGHELACHE (*actincon@yahoo.com*)

Academia de Studii Economice din București / Universitatea „Artifex” din București

Conf. univ. dr. Mădălina-Gabriela ANGHEL (*madalinagabriela_anghel@yahoo.com*)

Universitatea „Artifex” din București

Drd. Andreea – Ioana MARINESCU (*marinescu.andreea.ioana@gmail.com*)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

În acest articol, autorii analizează rata de ocupare a populației și modul în care a evoluat în anul 2017. Comparat cu perioade anterioare, costul mediu lunar al muncii, forța de muncă sau munca este factor important al evoluției economiei unei țări. Pornind de la conceptul lui Cobb-Douglas, care precizează că funcția de producție se bazează și pe muncă, principal factor al creșterii economice, trebuie să considerăm că munca trebuie plătită. La nivelul economiei naționale, nivelul salariului mediu net sau mediu brut pe economie este diferit de la o activitate la alta. Cu toate acestea, constatăm că sunt activități economice în care costul muncii este ridicat, dar și activități cu un cost al muncii redus. Problema este aceea de interpretare a costului mediu al forței de muncă și faptul că în prezent obligațiile fiscale au trecut de la angajator la angajat. Pe acest fond rezultă o anumită evoluție la nivelul economiei naționale. Costul mediu net și costul mediu brut sunt două variabile care evidențiază o evoluție corelată. În articol se prezintă grafice și serii de date care reliefează aspectele mai sus prezentate.

Cuvinte cheie: *populația ocupată, forță de muncă, salariu mediu, rata șomajului, număr salariați*

Clasificarea JEL: J21, J31

Introducere

Prin acest studiu autorii analizează evoluția ocupării forței de muncă și modul în care costul forței de muncă a evoluat. Aceasta relevă pe de o parte nivelul creșterilor salariale, dar și măsura în care acesta asigură o creștere a nivelului de trai, a calității vieții. În categoria veniturilor, salariul reprezintă un element de bază și acestuia trebuie să i se acorde atenția cuvenită. În acest articol, sunt analizate rând pe rând câștigul salarial, efectivul salariaților și modificarea acestuia corelat cu șomajul, nivelul salariului mediu brut pe

economie, nivelul salariului mediu net pe economie. Utilizând grafice și tabele, se evidențiază pe de o parte costul producției, iar pe de altă parte reprezintă elementul de bază al nivelului veniturilor populației și, de aici, în cascadă, prin analiză, efect al calității vieții (nivelului de trai).

Literature review

Agrawala și Matsab (2013) au analizat riscul șomajului în legătură cu deciziile de finanțare ale întreprinderilor. Anghelache, Dumbravă și Ene (2018) au studiat impactul mișcării naturale a populației din România asupra dezvoltării populației pe gospodării și domiciliu. Anghelache, Anghel și Burea (2017) au analizat sistemul de salarizare și costul muncii în Uniunea Europeană. Anghel și Anghelache (2017) au efectuat o analiză a pieței muncii în statele membre ale Uniunii Europene. Anghelache (2017) a realizat o radiografie minuțioasă a stării economice a României după un deceniu de la aderarea acesteia la Uniunea Europeană. Hili, Lahmandi-Ayed și Lasram (2016) au studiat legăturile dintre separație, piața muncii și globalizare. Klein și Ventura (2009) au prezentat nivelele productivității muncii, precum și efectele dinamice în corespondență cu mișcarea forței de muncă. Sheiner (2014) au determinat implicațiile la nivel macroeconomic ale îmbătrânirii populației. Silva și Toledo (2009) au analizat legătura dintre rata cheltuielilor cu munca și comportamentul ciclic al locurilor de muncă vacante și al șomajului.

Metodologie, date, rezultate, discuții

Se impune a fi clarificate unele aspecte privind metodologia prin care se obțin, din punct de vedere statistic, indicatorii și variabilele utilizate. Datele privind ocuparea populației sunt obținute prin Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO) care se realizează trimestrial, în conformitate cu Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 577/1998 cu privire la organizarea unei anchete statistice selective asupra forței de muncă în Comunitatea Europeană. Populația activă, din punct de vedere economic, cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii. Rata de activitate reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x . Rata de activitate a populației în vârstă de muncă reprezintă ponderea populației active în vârstă de 15-64 ani în populația totală în vârstă de 15-64 ani. Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

Începând din anul 2011, lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiari neremunerați care lucrează în agricultură sunt considerați persoane ocupate doar dacă sunt proprietarii producției agricole (nu neapărat și ai pământului) obținute și îndeplinesc una dintre următoarele condiții: producția agricolă este destinată, fie și măcar în parte, vânzării sau schimbului în natură (troc); producția agricolă este destinată exclusiv consumului propriu dacă aceasta reprezintă o parte substanțială a consumului total al gospodăriei.

În afara persoanelor care au un loc de muncă și au lucrat în cursul săptămânii de referință, indiferent de statutul profesional, se consideră persoane ocupate și cele care fac parte din următoarele categorii: persoanele care în cursul săptămânii de referință au desfășurat o muncă oarecare, plătită sau aducătoare de venit, chiar dacă erau în curs de pregătire școlară obligatorie, erau la pensie sau beneficiau de pensie, erau înscrise la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), primind sau nu indemnizație de șomaj; ucenicii și stagiarii remunerați, care lucrează cu program de lucru complet sau parțial; membrii forțelor armate.

Populația ocupată se clasifică după statutul profesional în: salariat - este considerată persoana care-și exercită activitatea pe baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială - indiferent de forma ei de proprietate - sau la persoane particulare, în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, în bani sau în natură, sub formă de comision etc. Prin "contract de muncă" se înțelege și orice alt tip de acord de muncă (încheiat în formă scrisă sau verbală); patron - este persoana care-și exercită ocupația (meseria) în propria sa unitate (întreprindere, agenție, atelier, magazin, birou, fermă etc.), pentru a cărei activitate are angajați unul sau mai mulți salariați; lucrător pe cont propriu - este persoana care-și exercită activitatea în unitatea proprie sau într-o afacere individuală, fără a angaja nici un salariat, fiind ajutat sau nu de membrii familiei neremunerați; lucrător familial neremunerat - este persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură. Gospodăria țărănească (agricolă) este considerată o astfel de unitate; membru al unei societăți agricole sau al unei cooperative neagricole - este considerată persoana care a lucrat fie ca proprietar de teren agricol într-o societate agricolă constituită conform Legii 36/1991, fie ca membru al unei cooperative meșteșugărești, de consum sau de credit.

Rata de ocupare reprezintă ponderea populației ocupate din aceeași grupa de vârstă x în populația totală. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă reprezintă ponderea populației ocupate în vârstă de 15-64 ani în populația totală în vârstă de 15-64 ani.

Șomerii, conform definiției internaționale (BIM), sunt persoanele în vârstă de 15-74 ani care îndeplinesc simultan următoarele 3 condiții: nu au un loc de muncă; sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni; s-au aflat în căutare activă a unui loc de muncă, oricând în decursul ultimelor patru săptămâni. Rata șomajului reprezintă ponderea șomerilor în populația activă. Datele sunt estimate pe baza populației rezidente.

Sursa datelor o constituie Cercetarea statistică selectivă asupra costului forței de muncă (S3) care se realizează anual, în conformitate cu recomandările și standardele Uniunii Europene prevăzute în Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 530/1999 privind statisticile structurale asupra câștigurilor și costului forței de muncă, Regulamentul Comisiei Europene nr. 1726/1999 de implementare a Regulamentului Consiliului și Parlamentului European nr. 530/1999, referitor la definiția și transmiterea informațiilor privind costul forței de muncă și Regulamentul Comisiei Europene nr. 1737/2005 de amendare a Regulamentului Comisiei Europene nr. 1726/1999 referitor la definiția și transmiterea informațiilor privind costul forței de muncă.

Cercetarea se realizează pe un eșantion reprezentativ la nivelul economiei naționale și al activităților economice (nivel diviziune - două cifre) conform CAEN Rev.2 și în profil teritorial, la nivel de macroregiune, regiune de dezvoltare și județ. Unitățile economice cu 50 salariați și peste au fost cuprinse exhaustiv în cercetare. Unitățile din sectorul bugetar sunt cuprinse în cercetare, excepție făcând unitățile administrației publice locale pentru care datele la nivelul consiliilor locale comunale s-au cules pe bază de eșantion reprezentativ la nivel de județ (cca.820 de unități).

Volumul eșantionului a cuprins circa 27500 de agenți economici și instituții publice din toate activitățile economiei naționale. Rata de răspuns a fost de 92,29%, iar cea de refuz de 3,38%. În scopul îmbunătățirii calității rezultatelor și creșterii ratei totale de răspuns au fost aplicate metode de estimare prin imputarea unităților fără date în ancheta statistică și care au raportat date în sursele administrative pentru anul de referință 2017, ajungându-se la o pondere a unităților cu date de 97,82%. Rata de imputare a fost de 5,53%.

În anul 2017, pentru îmbunătățirea gradului de fiabilitate a datelor la nivel de județ (NUTS3) și diviziune CAEN Rev.2 (2 cifre), eșantionul anchetei a fost extins cu circa 18100 agenți economici aparținând clasei de mărime sub 50 de salariați, pentru care s-au aplicat metode de estimare a indicatorilor statistici din sursele administrative.

Efectivul salariaților la sfârșitul anului reprezintă numărul de salariați (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul sau administratorul) angajați cu contract individual de muncă pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv cei cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat). Nu sunt cuprinși sala-

riații detașați la lucru în străinătate și cei care cumulează mai multe funcții și nu au funcția de bază la unitatea raportoare, precum și următoarele categorii: patronii care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității; lucrătorii familiali reprezintă persoanele care-și exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional și în bani, fără a figura pe statul de salarii; membrii consiliilor județene și locale.

Numărul mediu al salariaților reprezintă o medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (exclusiv cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a fost suspendat) din întregul an, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare împărțită la numărul total al zilelor calendaristice (365 zile), precum și salariații al căror contract individual de muncă/raport de serviciu a fost suspendat din inițiativa angajatorului (în cazul întreruperii temporare a activității) și au beneficiat de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, conform legislației în vigoare.

În efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu se cuprind și salariații aflați în incapacitate temporară de lucru (concediu medical) pe perioada când aceștia sunt plătiți din fondul de salarii.

În efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu nu se cuprind: salariații aflați în concedii fără plată, în grevă, detașați la lucru în străinătate, patronii, lucrătorii familiali, membrii consiliilor județene și locale.

În zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă, mai puțin cei al căror contract de muncă/raport de serviciu a încetat în această zi.

Salariații care nu sunt angajați cu normă întreagă se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă. În efectivul de salariați luat în calculul numărului mediu se includ numai persoanele care au fost plătite.

În mod excepțional, pentru cazurile când se plătesc sume corespunzătoare perioadelor anterioare (sume plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori) numărul beneficiarilor (foști salariați sau salariați cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) se include în numărul mediu al salariaților proporțional cu perioadele pentru care se realizează plățile respective, astfel încât să existe o corespondență directă între sumele brute plătite și numărul mediu al salariaților.

Câștigul salarial mediu brut lunar s-a determinat prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii, din profitul net și alte fonduri, la

care s-au adăugat sumele brute aferente anilor anteriori, la numărul mediu al salariaților și la numărul de luni ale anului.

Câștigul salarial mediu net lunar a rezultat prin scăderea din sumele brute plătite aferente câștigului salarial mediu brut lunar a contribuției salariaților la bugetul asigurărilor pentru șomaj, a contribuției individuale de asigurări sociale de stat, a contribuției salariaților pentru asigurările sociale de sănătate și a impozitului corespunzător, rezultatul fiind împărțit la numărul mediu al salariaților și la numărul de luni ale anului.

Costul mediu lunar pe un salariat s-a obținut prin raportarea cheltuielilor unității pentru forța de muncă salariată la numărul mediu al salariaților și numărul de luni ale anului. În cheltuielile unității pentru forța de muncă nu au fost incluse transferurile de la bugetul statului către angajator pentru stimularea ocupării forței de muncă.

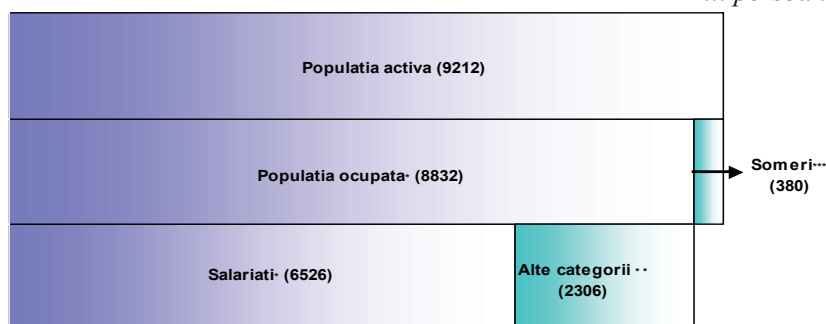
• Analiza ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă

În trimestrul II 2018, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 70,7%, depășind cu 0,7% ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. În al doilea trimestru al anului 2018, populația activă a României era de 9212 mii persoane, din care, 8832 mii persoane erau ocupate și 380 mii persoane erau șomeri.

În figura nr. 1 se prezintă situația ocupării populației.

Categorii de populație în trimestrul II 2018

Figura nr. 1
- mii persoane -

* Inclusiv forțele armate și asimilați și persoanele care lucrează în sectorul informal și la negru.

** Alte categorii: patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați și membrii societăților agricole sau ai cooperativelor neagricole.

*** În conformitate cu standardele Biroului Internațional al Muncii (BIM).

Sursa: Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 243/26 septembrie 2018

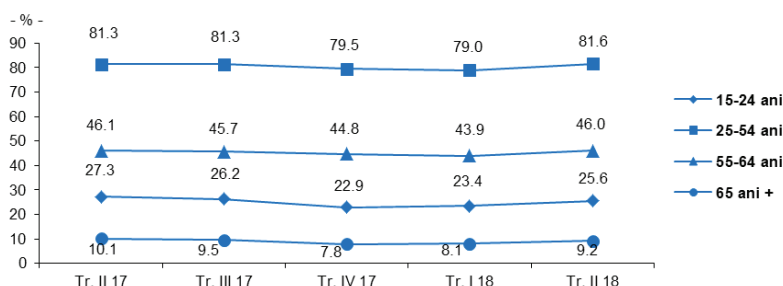
Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) a fost, în trimestrul II al anului 2018, de 65,5%, în creștere față de trimestrul anterior cu 2,4%. Gradul de ocupare a fost mai mare la bărbați (74,1% față de 56,7% la femei) și la persoanele din mediul urban (65,9% față de 65,0% în mediul rural).

Rata de ocupare a tinerilor (15-24 ani) a fost de 25,6%.

În figura nr. 2 se prezintă datele privind ocuparea populației în vârstă de 15 ani și peste, pe grupe de vârstă.

Evoluția ratei de ocupare a populației de 15 ani și peste, pe grupe de vârstă

Figura nr. 2

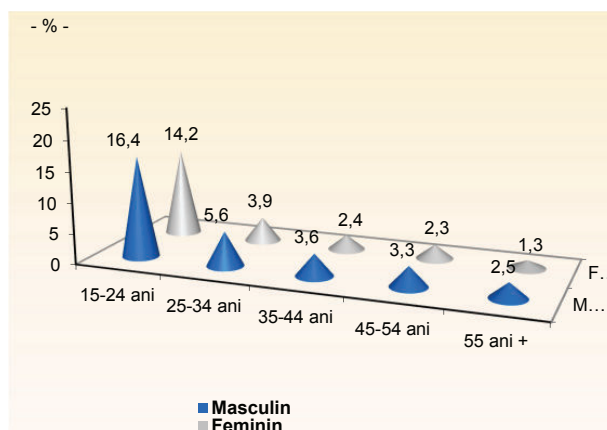

Sursa: Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 243/26 septembrie 2018

Rata șomajului în trimestrul II 2018 a fost de 4,1%, în scădere cu 0,6% față de cea înregistrată în trimestrul anterior, conform figurilor nr. 3 și nr. 4.

Rata șomajului pe grupe de vârstă și sexe, în trimestrul II 2018

Figura nr. 3

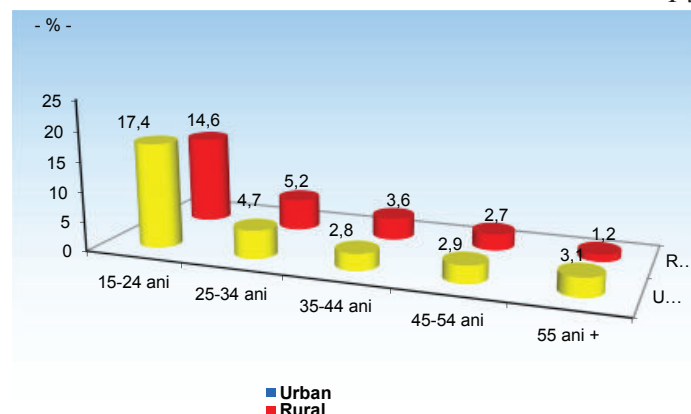

Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de 1,4 puncte procentuale (4,7% la bărbați față de 3,3% la femei), iar pe medii rezidențiale, de 0,3 puncte procentuale (4,3% în mediul rural, față de 4,0% în mediul urban).

Pe grupe de vârstă, rata șomajului a atins nivelul cel mai ridicat (15,5%) în rândul tinerilor (15-24 ani).

Rata șomajului pe grupe de vârstă și medii, în trimestrul II 2018

Figura nr. 4

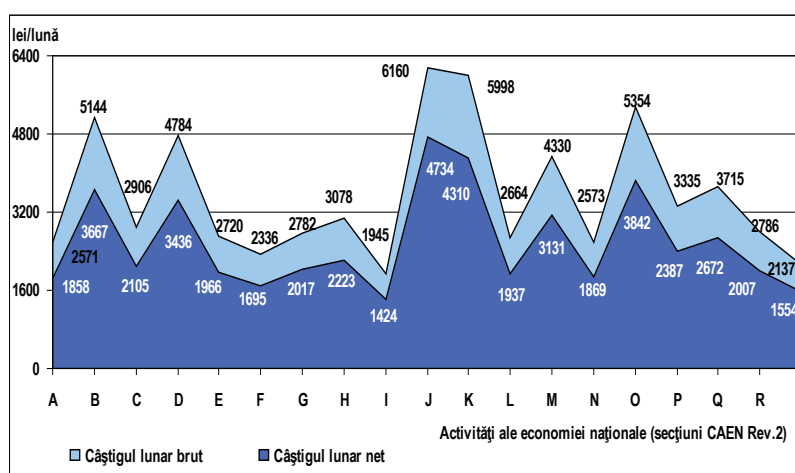

• Costul mediu lunar al forței de muncă în anul 2017

Din analiza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică se desprind următoarele concluzii: câștigul salarial mediu lunar brut pe total economie realizat în anul 2017 (3223 lei) a fost cu 14,7% (+414 lei) mai mare decât cel din anul 2016. Câștigul salarial mediu lunar net la nivelul economiei naționale (2338 lei) a înregistrat o creștere de 14,3% (+292 lei), comparativ cu anul precedent; angajatorii au cheltuit în medie într-o lună 4008 lei/salariat; numărul mediu al salariaților în anul 2017 a fost de 4945,9 mii persoane, în creștere cu 186,5 mii persoane comparativ cu anul precedent; efectivul salariaților la 31 decembrie 2017 a fost de 5362,3 mii persoane, mai mare cu 138,6 mii persoane față de sfârșitul anului precedent. Cele mai mari câștiguri salariale medii lunare nete, superioare mediei pe economia națională, s-au realizat în anul 2017 în informații și comunicații (de 2 ori), intermediere financiare și asigurări (+84,3%), administrație publică (+64,3%), industria extractivă (+56,8%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+47,0%), activități profesionale, științifice și tehnice (+33,9%), sănătate și asistență socială (+14,3%), respectiv în învățământ (+2,1%).

Câștigul salarial mediu lunar brut și net pe activități economice în anul 2017

Figura nr. 5

Sursa: Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 244 /26 septembrie 2018

Câștigurile salariale medii lunare nete care s-au situat la cea mai mare distanță sub media pe economie au fost în: hoteluri și restaurante (-39,1%), alte activități de servicii (-33,5%), construcții (-27,5%), agricultură, silvicultură și pescuit (-20,5%), activități de servicii administrative și activități de servicii suport (-20,1%), tranzacții imobiliare (-17,2%), distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (-15,9%).

În anul 2017, indicele câștigului salarial real (exprimat ca raport între indicele câștigului salarial nominal net și indicele prețurilor de consum al populației) a fost de 182,3% față de anul 1990, mai mare cu 20,6 puncte procentuale față de anul precedent, respectiv cu 52,0 puncte procentuale față de anul 2008.

Femeile au câștigat în medie cu circa 4% mai puțin decât bărbații, realizând un câștig salarial mediu lunar brut de 3159 lei (față de 3280 lei al bărbaților) și un câștig salarial mediu lunar net de 2288 lei (față de 2383 lei al bărbaților). Bărbaților le revin câștiguri salariale medii lunare nete superioare femeilor în majoritatea activităților economice, cele mai mari diferențe (peste 15,0%) regăsindu-se în: intermediari financiare și asigurări (40,5%), industria prelucrătoare (21,5%), alte activități de servicii (20,9%), informații și comunicații (18,7%) și comerț (18,4%).

În profil teritorial, pe județe, câștigul salarial mediu lunar net în anul 2017 s-a situat sub media pe economie în 37 dintre județe. Cele mai scăzute

câștiguri s-au înregistrat în județele Harghita (1796 lei, cu 23,2% mai puțin decât media pe economie), Vrancea (1800 lei, cu 23,0% mai puțin decât media pe economie), respectiv Bistrița-Năsăud (1815 lei, cu 22,4% mai puțin decât media pe economie). La polul opus s-a situat câștigul salarial mediu lunar net realizat în Municipiul București (3272 lei), cu 39,9% peste media pe economie.

Costul mediu lunar al forței de muncă a fost în anul 2017 de 4008 lei/salariat, în creștere cu 14,7% față de anul precedent. Comparativ cu media pe economie, costul mediu lunar a fost semnificativ mai mare în activitățile: informații și comunicații (+89,5%), industria extractivă, respectiv intermediari financiare și asigurări (+86,0% fiecare), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+49,5%), administrație publică (+35,1%), activități profesionale, științifice și tehnice (+32,7%), sănătate și asistență socială (+26,1%). Cele mai importante valori ale costului mediu lunar situate sub media pe economie s-au înregistrat în activitățile de hoteluri și restaurante (-40,1%), alte activități de servicii (-33,9%), construcții (-27,4%), agricultură, silvicultură și pescuit, respectiv activități de servicii administrative și activități de servicii suport (-20,4% fiecare).

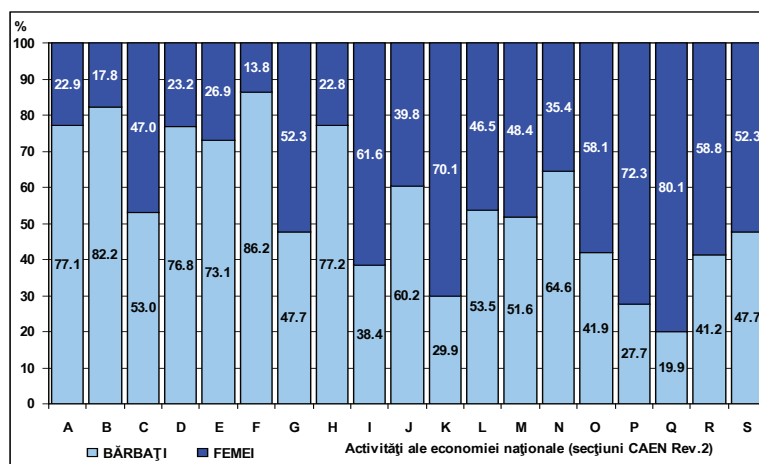
În anul 2017, numărul mediu al salariaților a fost de 4945,9 mii persoane, în creștere față de anul precedent cu 186,5 mii persoane.

Bărbații predomină în rândul salariaților (2599,3 mii persoane, respectiv 52,6% din totalul numărului mediu de salariați). Față de anul anterior, numărul mediu al salariaților bărbați a crescut cu 91,0 mii persoane, iar numărul femeilor salariate a crescut cu 95,5 mii persoane.

Repartizarea salariaților pe sectoare economice arată că majoritatea se regăseau în sectorul terțiar (servicii), ponderea acestora reprezentând 61,7% în anul 2017. În sectorul secundar (industrie și construcții) lucrau 35,8% dintre salariați, iar în cel primar (agricultură, silvicultură și piscicultură) numai 2,5%.

Distribuția salariaților pe sexe, în cadrul fiecărei activități economice, în anul 2017

Figura nr. 6

Sursa: Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 244 /26 septembrie 2018

Activitățile din construcții și industria extractivă sunt desfășurate cu preponderență de bărbați, aceștia reprezentând 86,2%, respectiv 82,2% din totalul salariaților acestor activități.

Activitățile caracterizate prin grad pronunțat de “feminizare” al forței de muncă salariale sunt cele de sănătate și asistență socială (80,1% din numărul total al salariaților acestor activități), învățământ (72,3%), intermediari financiare și asigurări (70,1%), hoteluri și restaurante (61,6%).

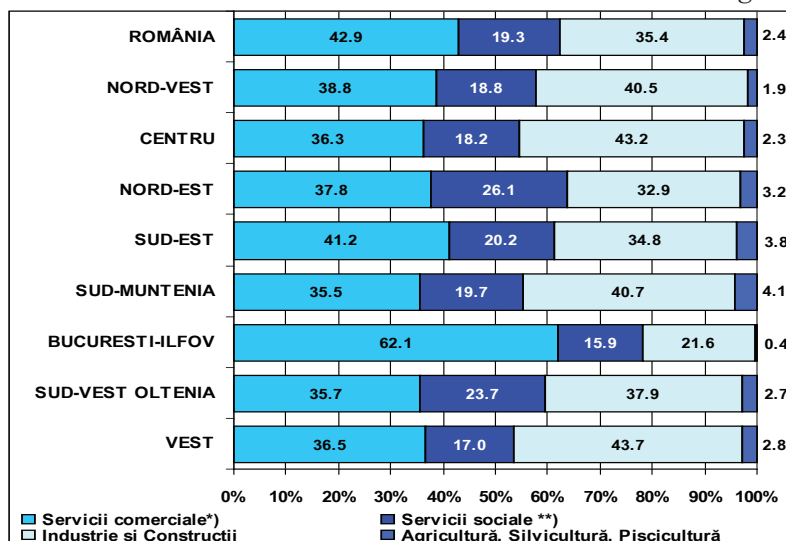
• Efectivul salariaților la 31 decembrie 2017

Efectivul salariaților la sfârșitul anului 2017 a fost de 5362,3 mii persoane. Comparativ cu sfârșitul anului 2016, efectivul salariaților a înregistrat o creștere cu 138,6 mii persoane. În profil regional, efectivul salariaților a înregistrat creșteri față de sfârșitul anului 2016 în toate regiunile de dezvoltare. Cele mai semnificative creșteri ale efectivului de salariați de la sfârșitul anului s-au înregistrat în regiunile: Centru (+24,1 mii persoane), Nord-Vest (+23,3 mii persoane) și București-Ilfov (+21,8 mii persoane). În regiunea București-Ilfov se concentrează aproape 22% din salariații din economie.

Regiunile de dezvoltare în care activitățile sectorului primar depășesc ponderea medie pe țară (2,4% pe total economie) sunt: Sud-Muntenia (4,1%), Sud-Est (3,8%), Nord-Est (3,2%), Vest (2,8%) și Sud-Vest Oltenia (2,7%).

Distribuția efectivului salariaților la sfârșitul anului 2017 pe sectoare de activitate

Figura nr. 7

*) Sectorul serviciilor comerciale cuprinde activitățile conform CAEN Rev.2: comerț, hoteluri și restaurante, transport și depozitare, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări, tranzacții imobiliare, activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, alte activități de servicii.

**) Sectorul serviciilor sociale cuprinde activitățile conform CAEN Rev.2: administrație publică (exclusiv forțele armate și asimilați), învățământ (inclusiv 4,6% sector privat), sănătate și asistență socială (inclusiv 12,5% sector privat), activități de spectacole, culturale și recreative (inclusiv 56,1% sector privat).

Sursa: Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 244 /26 septembrie 2018

Regiunile de dezvoltare care concentrează o proporție semnificativă a salariaților în sectorul industriei și construcțiilor sunt: Vest, Centru, Sud-Muntenia, Nord-Vest, Sud-Vest Oltenia (43,7%, 43,2%, 40,7%, 40,5%, 37,9%, față de 35,4% media pe țară).

Cea mai mare pondere a salariaților din serviciile comerciale se regăsește în regiunea București-Ilfov (62,1% față de 42,9% pe total economie), iar în sectorul serviciilor sociale cea mai mare pondere s-a înregistrat în regiunea Nord-Est (26,1% față de 19,3% media pe țară).

La sfârșitul anului 2017, efectivul salariaților din societățile cu capital privat a fost majoritar (75,9%) și a înregistrat o creștere cu 2,9% comparativ cu anul precedent.

Distribuția salariaților după forma juridică a întreprinderilor în care lucrează arată că cei angajați în societățile comerciale au reprezentat 79,4% din efectivul total de salariați, în creștere cu 2,7% față de anul precedent.

Concluzii

Din studiul efectuat se desprinde concluzia că, din punct de vedere al veniturilor, populația se bazează pe nivelul salarial. Analiza costului lunar al forței de muncă evidențiază o creștere a acestuia, deci a salariilor și, dacă am dori să extindem, și al pensiilor. Nu ne referim la faptul că acesta este sau nu asigurator asupra costului vieții, dar trebuie să precizăm că prin programele de guvernare din ultimii doi ani acest indicator, costul mediu sau salariul mediu brut și salariul mediu net au crescut. O a doua concluzie este aceea că, prin transferul obligațiilor fiscale de la angajator la angajat s-a realizat, pe de o parte asigurarea colectării mai consistente a veniturilor la bugetul de stat, iar pe de altă parte, în perspectivă, se asigură un coeficient mai ridicat pentru calculul pensiei generațiilor viitoare de pensionari. Evoluția costului mediu lunar al muncii arată că în medie este pozitiv, deși din studiul pe domenii de activitate, rezultă că în unele acesta este mic și nu asigură condiții optime, poate chiar nici cele minime de subzistență specifice secolului douăzeci și unu. În mod indirect putem trage concluzia că nivelul veniturilor provenind din salarii (costul muncii) ar reprezenta și un factor de evoluție a “corupției mici”, în special al dării și luării de mită. Prin introducerea transferului fiscalității de la angajator la angajat și limitarea la salariul minim a plății forței de muncă, cu toate consecințele, uneori criticabile, s-a asigurat și o scoatere, măcar parțială la lumină și reducere a evaziunii în domeniul utilizării forței de muncă salariate plătite.

Bibliografie

1. Agrawala, A. and Matsab, D. (2013). Labor unemployment risk and corporate financing decisions. *Journal of Financial Economics*, 108 (2), 449–470
2. Anghelache, C., Dumbravă, Ș.G. and Ene, L. (2018). The effect of the natural movement of population in Romania and the population development by household and residence. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 6, 75-84
3. Anghelache, C., Avram, D., Burea, D. and Petre (Olteanu), A. (2018). Analysis of the Natural Movement of Population and Labor Force Development. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 2, 115-123
4. Anghelache, C., Anghel, M.G. and Burea, D. (2017). Analysis of Wage System and Labor Cost in The European Union. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 12, 10-16
5. Anghel, M.G. and Anghelache, C. (2017). Analysis of the labor market in the Member States of the European Union. *Romanian Statistical Review, Supplement*, 11, 13-22

-
6. Anghelache, C. (2017). *România 2017. Starea economică la un deceniu de la aderare*. Editura Economică, București
 7. Hili, A., Lahmandi-Ayed, R. and Lasram, H. (2016). Differentiation, labor market and globalization. *The Journal of International Trade & Economic Development*, 25 (6), 809-833
 8. Klein, P. and Ventura, G. (2009). Productivity differences and the dynamic effects of labor movements. *Journal of Monetary Economics*, 56 (8), 1059–1073
 9. Moreno-Galbis, E. and Tritah, A. (2016). The effects of immigration in frictional labor markets: Theory and empirical evidence from EU countries. *European Economic Review*, 84, 76–98
 10. Rossi-Hansberg, E., and Wright, M. L. J. (2007). Urban Structure and Growth. *Review Economic Studies*, 74, 597–624.
 11. Sheiner, L. (2014). The Determinants of the Macroeconomic Implications of Aging. *The American Economic Review*, 104 (5), 218-223
 12. Silva, J. and Toledo, M. (2009). Labor turnover costs and the cyclical behavior of vacancies and unemployment. *Macroeconomic Dynamics*, 13, 76-96
 13. Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 244 /26 septembrie 2018
 14. Institutul Național de Statistică, Comunicatul de presă nr. 243/26 septembrie 2018